

Social- og boligminister Pernille Rosenkrantz-Theils talepapir

Anledning	Samråd AD om ministeriets pressemeddelelse om international adoption
Dato / tid	18. april 2024 kl. 14.15-15.15
Sted	Folketinget
Talens varighed	Ca. 7 minutter

Samrådsspørgsmål AD er stillet efter ønske fra Karina Adsbøl (DD), Mette Abildgaard (KF) og Theresa Berg Andersen (SF).

Samrådsspørgsmål AD

"Vil ministeren på et åbent samråd redegøre for, hvorfor ministeren og ministerens departement har udsendt en pressemeddelelse, der fortæller, at beslutningen om at stoppe adoptionsformidling fra alle lande i verden blev taget på baggrund af en indstilling fra Ankestyrelsen, når Berlingske kan afsløre, at Ankestyrelsen aldrig har sendt en indstilling til ministeriet om at suspendere adoptioner fra alle lande? Der henvises til artiklen "Dokumenter afslører: Misvisende oplysninger om stop for adoptioner i ministers pressemeddelelse" bragt i Berlingske, den 18. marts 2024".

[Indledning]

Tak for det.

Jeg har ikke bare forståelse for, men jeg synes faktisk, det er vigtigt - og derfor er jeg helt enig med ordføreren - at når der bliver truffet beslutninger af væsentlig betydning, skal man selvfølgelig give sig tid til at gå ind omkring selve forløbet.

Jeg er så i forbindelse med samrådsspørgsmålet specifikt blevet bedt om at forberede mig på den del, der vedrører pressemeddelelsen, og jeg kan så høre, at der også er interesse for den del, der vedrører partshøring, og den del, der vedrører proportionalitet.

Mit forslag vil egentlig være, at vi - for at gøre de her ting både så præcist som muligt, og for at jeg får mulighed for at forberede mig så godt som muligt - holder os til det, som samrådsspørgsmålet handler om og ikke de andre ting.

Og jeg stiller selvfølgelig gerne op igen til samråd.

Så bare for at sige, at det er ikke fordi, jeg ikke vil svare på det, men simpelthen fordi, der ligger også en grundighed i, at man, når man belyser det, giver hinanden mulighed for at forberede sig på det.

Så vil jeg sige i forhold til pressemeddelelsen, som er det, jeg er kaldt til samråd om, at pressemeddelelsen er simpelthen formuleret forkert, og den er i øvrigt formuleret i modstrid med de formuleringer og den orientering, der er af Folketinget dagen inden.

Det vil sige, at det, der bliver udsendt til ordførerne den 15. januar har en anden ordlyd, - og den rigtige ordlyd - mens det, som kommer ud i pressemeddelelsen, er forkert, og det er en fejl.

Og det er jeg selvfølgelig virkelig ærgerlig over. At jeg sender to dokumenter ud, som indeholder modstridende oplysninger. Og pressemeddelelsens ordlyd er forkert, simpelthen.

Baggrunden for, at vi udsender en pressemeddelelse er det forløb, som vi alle sammen kender. Vi udsender en pressemeddelelse og i øvrigt oversender dokumenter til Folketinget, fordi vi stod i en bekymrende situation på området for international adoption.

Ankestyrelsen havde den 14. december, det vil sige godt og vel en måneds tid før pressemeddelelsen ryger ud, suspenderet DIA's samarbejde med Sydafrika.

Ankestyrelsen havde den 12. januar varslet DIA om, at styrelsen agtede at indstille til mig, at DIA's godkendelse til at samarbejde med Impilo i Sydafrika skulle tilbagekaldes.

Der var således en sandsynlighed for, at adoptioner fra Sydafrika ville blive helt stoppet.

Baggrunden var DIA's ansættelse – en "dobbeltansættelse" - af en kontaktperson i Sydafrika, som gjorde det muligt gennem lønnen at yde direkte støtte til Impilo i strid med reglerne.

DIA havde også bevidst undladt at give væsentlige oplysninger til Ankestyrelsen til brug for en konkret matchningssag og til brug for det generelle tilsyn med adoptioner fra Sydafrika.

Ankestyrelsen havde den 12. januar 2024 også besluttet at udvide det skærpede tilsyn med DIA's samlede adoptionsformidling.

Baggrunden for den beslutning var DIA's adoptionsformidling fra Madagaskar og fra Sydafrika.

Ankestyrelsen gav den 31. oktober 2023 DIA en advarsel, fordi DIA efter styrelsens vurdering i en række tilfælde og mod bedre vidende havde tilsidesat regler for adoptionsformidling. Der blev stoppet for adoptioner til Danmark fra Madagaskar i maj 2023.

Ankestyrelsen udtrykte i en orientering til ministeriet den 12. januar alvorlig bekymring for tilliden til Danmarks eneste adoptionsformidlende organisation – DIA.

En bekymring, som jeg mener, at jeg som minister måtte og skulle reagere på.

Lige nu er fokus på håndteringen af de verserende sager, og det ved I, det hører nogle andre samråd til, men bare for at

sige, at det er vi i gang med nu, men selvfølgelig også de øvrige 39 ansøgere, altså både dem, hvor der er verserende matchningssager, og de andre.

Og så selvfølgelig et fokus på den adopteredes ret til indsigt i egen sag.

Og så skal vi selvfølgelig ind og tage stilling til, hvad der skal ske med international adoption fremover, fordi vi står i den situation, vi gør nu.

[Spørgsmål AD]

Men tilbage til det spørgsmål, som egentlig er spørgsmål for samrådet, som handler om den pressemeddelelse, som ministeriet offentliggjorde den 16. januar.

Og jeg kan næsten ikke sige det mere lige ud. Jeg er så ærgerlig over, at den ordlyd er anderledes. Det er en krystalklar fejl. Det der står, er forkert. Og den burde selvfølgelig have haft samme ordlyd som det, der står i det materiale, der er oversendt til Folketinget

Så der har altså ikke være et ønske om ikke at give indsigt i forholdene. Så ville det jo i hvert fald have været lidt mærkeligt at orientere Folketinget om det. Så bare for at sige at der bliver begået en krystalklar fejl, hvor det har en anden ordlyd, og det er jeg selvfølgelig rigtig ærgerlig over.

Og det har jo så ført til spekulationer om hele grundlaget for at tage de her skridt til en midlertidig berostillelse, altså suspension af DIA, om det så er forkert.

Jeg vil gerne slå fast, at den ordlyd, der er den rigtige, er den der overgår til Folketinget dagen inden. Det vil sige, at af de to forskellige ordlyde, er det den, der går til Folketinget, der er den rigtige, og derfor har vi også været inde efterfølgende og rette ordlyden i pressemeddelelsen.

I forhold til hvad det er, Ankestyrelsen skriver, så orienterer Ankestyrelsen den 12. januar. I den orientering står der- og nu citerer jeg:

”Vi henviser til adoptionslovens § 31, litra i, stk. 2, hvoraf det fremgår, at ministeren kan tilbagekalde en formidlende

organisations samlede tilladelse til at yde adoptionshjælp ved væsentlig eller gentagen tilsidesættelse af adoptionsloven, lovens forskrifter eller organisationens vilkår”

Min beslutning om at tage skridt til at suspendere – altså midlertidigt berosætte - DIA's adoptionsformidlende virksomhed blev truffet på grundlag af en indstilling til mig fra ministeriet på baggrund af de stærkt bekymrende meldinger fra Ankestyrelsen.

Ministeriets indstilling – og dermed også min beslutning – hviler på den orientering fra Ankestyrelsen om disse stærkt bekymrende forhold.

Helt konkret beskrev ministeriet i indstillingen, hvad Ankestyrelsen havde orienteret om den 12. januar – i bund og grund det, som jeg også flere gange har fremhævet, og som også var det, jeg fremsendte til social- og familieordførerne den 15. januar.

Og det skulle selvfølgelig have været det samme, der stod i pressemeddelelsen. Så deri består fejlen. At der simpelthen står noget andet i pressemeddelelsen end i de andre dokumenter.

Ministeriet vurderede samtidig, at materialet fra Ankestyrelsen gav grundlag for at suspendere DIA's formidlingsvirksomhed i forhold samtlige samarbejdslande. Og denne vurdering og indstilling var grundlæggende udtryk for en fortsættelse af den forsigtige tilgang, der har været til området, siden vi fik det nye adoptionssystem fra 2016.

Indstillingen indeholdt også et forslag til proces med en høring af DIA og forslag om, at en suspension skulle følge tidshorizonten for det iværksatte skærpede tilsyn med DIA.

Den 13. februar 2024 lagde ministeriet en tidslinje over forløbet på hjemmesiden sammen med pressemeddelelsen.

Selve pressemeddelelsen blev korrigeret den 15. marts.

Jeg vil gerne slå fast, at uanset uklarhederne omkring ordlyden i pressemeddelelsen, som er klart fejlagtig, så har de administrative beslutninger, der er truffet – de er blevet truffet på baggrund af de dokumenter, der også er sendt til Folketinget og i øvrigt den ordlyd, der blev sendt til

Folketinget dagen inden, pressemeddelelsen blev udsendt. Så det er det fundament, beslutningerne står på.

For at det skal stå helt klart, hvilket grundlag ministeriet har arbejdet på, vil jeg sige lidt om forløbet fra det tidspunkt, hvor ministeriet fik den bekymrende orientering fra Ankestyrelsen.

Som nævnt her og mange gange tidligere, så modtog ministeriet den 12. januar i år en orientering fra Ankestyrelsen som tilsynsmyndighed.

Ankestyrelsen skrev i sin orientering, at omstændighederne omkring DIA's adoptionsformidling fra Madagaskar og fra Sydafrika samlet set medfører, at der er en betydelig usikkerhed om, hvorvidt DIA generelt er i stand til at overholde de gældende regler.

Orienteringen indeholder en uddybning af denne vurdering fra Ankestyrelsen, og orienteringen var vedlagt to bilag.

På baggrund af oplysningerne fra Ankestyrelsen og efter indstilling fra ministeriet besluttede jeg at indlede en proces om en mulig suspension af DIA's formidlingsvirksomhed.

Jeg vil gerne understrege, at Ankestyrelsen den 14. januar – altså forud for den påtænkte høring af DIA – over for ministeriet bekræftede, at der efter styrelsens opfattelse var grundlag for at indlede en sådan sag efter adoptionsloven.

Der blev således ikke fra ministeriets side indledt noget, før ministeriet havde denne bekræftelse fra tilsynsmyndigheden.

Processen var tilrettelagt på den måde, at DIA den 16. januar ville have modtaget et høringsbrev med en kort frist, så DIA fik mulighed for at udtale sig om det materiale, som ministeriet havde modtaget fra Ankestyrelsen.

Med det tiltænkte høringsbrev ville DIA have haft mulighed for at udtale sig, inden jeg traf en endelig beslutning.

Dette er et krav efter forvaltningsretten og den helt almindelige fremgangsmåde.

Dagen før, det vil sige den 15. januar, tog ministeriet telefonisk kontakt til DIA's direktør og redegjorde for situationen. Dette skete for at forberede DIA på det kommende forløb.

Ministeriet anser dette for at være udtryk for god forvaltningsskik.

Inden et høringsbrev blev sendt fra ministeriet til DIA, offentliggjorde DIA den 16. januar sin beslutning om afvikling.

Suspensionssagen blev derfor slet ikke sat i gang. Fordi det kom ligesom ind over den proces, at de valgte at afvikle sig selv.

Jeg vil gerne understrege, at der hele tiden har været et klart ønske fra min side om åbenhed om det materiale - og derfor også min ærgrelse over, at vi har begået den fejl i den pressemeddelelse. Fordi det har faktisk været et ønske, at der var åbenhed om det materiale, som vi har modtaget. Og det er derfor vi sender de dokumenter, vi gør, over til Folketinget.

Det er offentliggjort på Ankestyrelsens hjemmeside, og der er givet aktindsigt i det materiale, som Ankestyrelsen sendte til ministeriet den 12. januar. Og det er sendt til ordførerne sammen med min orientering den 15. januar.

Derfor mener jeg også, at der er grundlag for, at man på det tidspunkt kunne læse og orientere sig i, hvad det var for et grundlag, vi tog stilling på baggrund af.

Derfor har vi også lavet en tidslinje, så man kan orientere sig i, hvad der kom ind og hvornår.

[Om suspension]

Jeg mener, at jeg som ansvarlig minister for området for international adoption er forpligtet til at reagere på oplysninger, der kan så tvivl om tilliden til, at adoptionerne foregår på den måde, de skal.

Det er jeg, uanset om der er en konkret indstilling fra tilsynsmyndigheden.

Jeg vil også gerne sige lidt om suspension som juridisk værktøj.

En suspension betyder ikke, at der er lukket for adoption fra alle lande og for al tid.

En suspension er en tidsbegrænset reaktion. Noget midlertidigt.

En suspension ville konkret have betydet, at DIA i den periode, hvor Ankestyrelsen førte skærpet tilsyn, fx ikke måtte optage nye ansøgere på venteliste eller foretage nye matchninger.

Efter en suspensionsperiode skulle der så tages stilling til, om DIA kunne beholde sin godkendelse til at formidle adoptioner. Det var det forløb, der var lagt op til i pipelinen.

En suspension ville derfor ikke i sig selv indebære, at der blev lukket ned for al international adoption til Danmark for al fremtid.

Jeg skal igen understrege, at en proces om suspension aldrig blev indledt i forhold til DIA. Dette skyldes DIA's beslutning om at afvikle sin adoptionsformidlende virksomhed.

Som jeg sagde indledningsvist, er jeg optaget af at få afklaret situationen i forhold til de adoptanter, der venter lige nu, og det har vi jo drøftelser om i anden sammenhæng.

Her til sidst vil jeg bare sige, at jeg er glad for, at vi får mulighed for at afklare det her og også bare gentage, at der kan være andre spørgsmål, som der også blev rejst i indledningen, og jeg synes, at vi skal tage de samråd, der skal til. Og jeg synes, det er fint, hvis man - også når vi kommer længere ud i fremtiden - har brug for at vende tilbage til.

Altså bare for at sige, at jeg synes, det er vigtigt, at vi kommer hen over de her ting, og jeg synes også det er helt relevant, at vi sidder her nu og gør det igen - også for nogle af de andre spørgsmål.

Tak for ordet.